

EĞİTİM, ÖĞRETİMDE PLANLAMA

PLAN NEDİR ?

- Plân, önceden belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmak için öğretim etkinliklerinden hangilerinin seçileceği,
- Bunların öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağı,
- Ne gibi kaynak ve araçların kullanılacağı,
- Elde edilen başarının nasıl değerlendirileceği önceden tasarlanıp kâğıt üzerinde saptanmasıdır (MEB, 2003).

Programı ve planlar arasındaki farklar

- Program resmi boyut, planlar uygulamadaki boyuttur.
- Programını bakanlık, planları ise öğretmenler hazırlar.
- Program çerçeve, planlar ise esneklik ilkesine göre olur.
- Programda ayrıntı yoktur, plan ayrıntılıdır
- Program uzun vadeli , planlar kısa vadeli hazırlanır. (Ünitelendirilmiş yıllık plan haftalık ve aylık, günlük plan ise günlük hazırlanır)

EĞİTİM - ÖĞRETİMİ PLANLAMANIN AMACI

- Eğitim — öğretimde plan yapmanın temel amacı davranış değiştirme sürecinin tesadüflere bırakılmasını engellemektir.

Plân Yapmanın Gerekliliği

- Milli Eğitim Bakanlığının 2003 tarih ve 2551 sayılı “Eğitim Ve Öğretim Çalışmalarının Plânlı Yürütülmesine İlişkin Yönergesine” göre ;
- Eğitim-öğretim kurumlarında eğitim etkinliklerine ve derslere hazırlıklı girmek yasal yönden zorunlu, eğitsel yönden gereklidir.

Plânlı Çalışmanın Yararları

- Eğitim- öğretim öğrenci merkezli, çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımlarını temel alan, uygulanabilir etkinliklere dayalı yapılır.
- Öğretmenin eğitim-öğretimde neyi, niçin ve nasıl yapacağını düşünmesini sağlayarak verimini arttırır.
- Öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyleri dikkate alınarak ne zaman ve hangi süreler içinde işleneceğinin düzenlenmesini sağlar.
- Öğretmen ve öğrencileri dağınıklıktan kurtarır, ve düzenli çalışmasını sağlar.

Plânlı Çalışmanın Yararları

- Hedeflere ulaştıracak en uygun öğrenme öğretme süreçleri ile araç ve gerecin seçilmesini, eğitim etkinliklerine ve derslere hazırlıklı girilmesini sağlar.
- Öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerine göre yetiştirilmelerini sağlar.
- Eğitim-öğretimin değerlendirilmesinin güvenilir olmasını sağlar.
- Öğretmen ve öğrencilere düzenli ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırır.
- Eğitim-öğretim etkinliğinde düşünceye açıklık kazandırır.

4.3 Plân Yapmanın İlkeleri

- *Plânlarda aşağıdaki temel ilkeler göz önünde bulundurulur:*
- Plânlar; çağdaş eğitimin gereklerine uygun olarak öğrenci merkezli, bireyselleşmiş öğretim, tam öğrenme, aktif öğrenme-öğretme ve disiplinleri arası çalışmaları esas alan uygulanabilir etkinliklere dayalı olmalıdır.
- Plânlama çalışmalarında öğrenme-öğretme süreci, etkin hâle getirilerek eğitimdeki yeni gelişmeler, çevre özellikleri, öğrencilerin bireysel gelişim özellikleri (fiziksel, duygusal, bilişsel ve psikomotor) ile okul-çevre ilişkileri göz önüne alınmalıdır.

4.3 Plân Yapmanın İlkeleri

- Plân, standart değil, gerektiğinde konu, süre ve uygulamada değişiklikler yapılabilecek esneklikte olmalıdır.
- Plân, Eğitim-öğretimin hedeflerine ve öğretim kurumlarının özel amaçlarına uygun olmalıdır.
- Ele anılan konuların işlenişinde kullanılacak öğrenme-öğretme yaklaşımları, araç-gereç, kaynaklar, öğrenci etkinlikleri, gezi, gözlem ve deneyler göz önünde bulundurulur.
- Her plân belli bir süreyi kapsayacak şekilde olur.
- Plân, öğretimin niteliğine ve seviyesine, konuya, öğretim dalına ve amacına uygun olur (MEB, 2003).

5. PLANLAMA SÜRECİNDE ÖĞRETMENİN YAPACAĞI ÇALIŞMALAR

- **5.1 Öğretmenin Kendini Geliştirmesi**
- **5.2 Çevreyi Tanıma**
- **5.3 Yöntem/Teknikleri Belirleme**
- **5.4 Araç Gereç (Materyal) Hazırlama**
- **5.5 Öğrenci Hazırlığı (Bilişsel ve duyuşsal açıdan öğrenciyi hazırlama)**
- **5.6 Yıllık Çalışma Takvimi Hazırlama**

İŞGÜNÜ TAKVİMİ

GÜNLER	EYLÜL					EKİM						KASIM				
Pazartesi				19	26		3	10	17	24	31		7	14	21	28
Salı				20	27		4	11	18	25		1	8	15	22	29
Çarşamba				21	28		5	12	19	26		2	9	16	23	30
Perşembe				22	29		6	13	20	27		3	10	17	24	
Cuma				23	30		7	14	21	28		4	11	18	25	
<i>Cumartesi</i>				24		1	8	15	22	29		5	12	19	26	
<i>Pazar</i>				25		2	9	16	23	30		6	13	20	27	
İşgünü	10					21						19				

BELİRLİ GÜN VE HAFTALAR

Cumhuriyet Bayramı	29 Ekim 2017 Cumartesi
Atatürk'ü Anma	10 Kasım 2017 Perşembe
Öğretmenler Günü	24 Kasım 2017 Perşembe
Kurban Bayramı	6-7-8-9 Ekim Pzr-Pzt-Sal-Çrş
Yılbaşı Tatili	1 Ocak 20178 Pazar
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	23 - 24 Nisan 2018 Pazartesi Salı
19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Genç ve Spor Bayramı	19 Mayıs 2018 Cumartesi

EĞİTİM ÖĞRETİMDE HAZIRLANAN PLANLAR

- Üniteleştirilmiş Yıllık Plan
- Günlük Ders Planı
- Gezi-Gözlem Planı
- Deney Planı
- Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP)
- Sosyal Etkinlikler Çalışma Planı

6.1 Ünitelendirilmiş Yıllık Plan

- Öğretim yılı süresince ders vermekle yükümlü olunan sınıflarda, program uyarınca belli üniteleri ya da konuları hangi aylarda yaklaşık olarak ne kadar zamanda işleyeceklerini gösteren, duruma göre zümre öğretmenler kurulu veya şube öğretmenler kurulu tarafından ortak hazırlanarak ders yılı başında okul yönetimine verilen çalışma plânıdır.

ÜNİTELENDİRİLMİŞ YILLIK PLANI

SÜRE				ÜNİTE ADI: 9.1. DOĞAL SİSTEMLER					
AY	HAFTA	TARİH	DERS SAATİ	HEDEF VE DAVRANIŞLAR KAZANIMLAR	KONULAR	ÖĞRENME - ÖĞRETME YÖNTEM - TEKNİK VE ETKİNLİKLERİ	COĞRAFİ BECERİLER VE DEĞERLER	KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ, ARAÇ VE GEREÇLERİ	DEĞERLENDİRME (Hedef ve Davranışlara Ulaşma Düzeyi)
EYLÜL	3. HAFTA	18-22 EYLÜL	1	9.1.1. Doğa ve insan etkileşimini örneklerle açıklar.	Doğa ve İnsan Etkileşimi	Doğa-insan ilişkisine yönelik sergi, animasyon, film izleme vb. çalışmalar yapılabilir. <i>Dünyadan ve Türkiye'den örnekler verilir.</i> <i>Doğa-insan etkileşiminde insanların doğaya karşı göstermesi gereken duyarlılığa yer verilir.</i>	Gözlem, Coğrafi Sorgulama, Kanıt Kullanma DOĞA SEVGİSİ, ÖZ DENETİM	Ders kitabı ve yardımcı kitaplar, haritalar, bilg, fotoğraflar, yakın çevreden temin edilecek materyaller, internet, dergi ve gazeteler, Etkileşimli tahta, EBA Ders materyalleri	
			1						
	4. HAFTA	25-29 EYLÜL	1	9.1.2. Coğrafyanın konularını ve bölümlenmesini açıklar.	Coğrafyanın Konusu ve Bölümleri	Doğal sistemlerin coğrafya içerisindeki yerine yönelik, doğal sistem kavram ağı oluşturulur. <i>Coğrafyanın ilişkili olduğu disiplinlere yer verilir.</i>	Coğrafi Sorgulama	Ders kitabı ve yardımcı kitaplar, haritalar, bilgisayar, fotoğraflar, Etkileşimli tahta, EBA Ders materyalleri	
			1						
EKİM	1. HAFTA	02-06 EKİM	1	9.1.3. Coğrafya biliminin gelişimini açıklar.	Coğrafya Biliminin Gelişimi	<i>Coğrafya biliminin önemi sorgulanır.</i> Coğrafya biliminin gelişimine katkı sağlayan Türk ve Müslüman bilim insanlarının çalışmalarlarıyla ilgili duvar gazetesi oluşturulur. Belgesel çalışması yapılabilir. <i>Tarih Öğretmeni ile işbirliği</i>	Coğrafi Sorgulama, Zamanı Algılama	Ders kitabı ve yardımcı kitaplar, haritalar, bilgisayar, fotoğraflar, yakın çevreden temin edilecek materyaller, internet, dergi ve gazeteler, Etk. tahta, EBA Ders materyalleri	
			1						
	2. HAFTA	09-13 EKİM	1	9.1.4. Koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkanlarda bulunur.	Paralel ve Meridyenler	Küre modeli ve haritalar üzerindeki koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait hesaplamalar yapılır. <i>Matematik Öğretmeni ile işbirliği</i>	Harita Becerisi	Ders kitabı ve yardımcı kitaplar, haritalar, bilgisayar, uydu fotoğrafları, internet, küre, atlas, Google Earth, Etkileşimli tahta, EBA Ders materyalleri	
			1						
3. HAFTA	16-20 EKİM		1	9.1.4. Koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkanlarda bulunur.	Konum	Haritalar üzerindeki koordinat sistemini kullanarak zaman ve yere ait hesaplamalar yapılır.	Harita Becerisi	Ders kitabı ve yardımcı kitaplar, haritalar, bilgisayar, uydu fotoğrafları, internet, küre, atlas, Google Earth, Etkileşimli tahta, EBA Ders materyalleri	
			1		Türkiyenin Konumu	Google Earth Uygulaması ile Konum Bulma Çalışması Yapılabilir. <i>Matematik Öğretmeni ile işbirliği</i>			

6.2 Günlük Ders Planı

- Ders plânı, bir ders için o dersle ilgili eğitim programlarında yer alan ve birbirleriyle ilişkili öğrenci kazanımlarını bir ya da birkaç ders saatinde işlenecek konu örüntüsünü, konuya ilişkin deney, tartışma soruları, proje ve ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç-gerecini içine alan birinci derecede sorumlu olduğu, zümre öğretmenleri ile şube öğretmenlerinin ortak katkısıyla ders öğretmenlerince önceden hazırlanan plândır.
- (MEB/ Değişik: AĞUSTOS 2005/2575 TD)

Ders plânı;

- Eğitim-öğretim çalışmalarını daha düzenli hâle getirmelidir.
- Öğrenme ve öğretme sürecinin etkili ve verimli yönetilmesini sağlamalıdır.
- Her dersin eğitim programına ve konuların özelliklerine uygun olarak işlenmesini sağlamalıdır.
- Derslerde sürekliliği ve bütünlüğü sağlamalıdır.

Ders plânı;

- Öğrenme ve öğretme sürecinde gerçekleştirilen etkinliklerin belgelemelidir.
- Eğitimde fırsat ve imkân eşitliğinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamalıdır.
- Eğitim-öğretim süreci ve öğretim programlarının değerlendirilmesinde geri bildirim sağlamaya uygun olmalıdır.
- Eğitim teknolojilerinin kullanımına uygun olmalıdır.

Ders plânı hazırlanırken;

- Dersin doğası ve öğretim basamağındaki diğer derslerle olan ilişkisi,
- İşlenecek konu örüntüsü,
- Öğrencinin kazanımları ve hedef davranışları,
- Konunun işleneceği tarih ve olası süre,
- Konunun en etkin biçimde işlenebilmesi için gerekli olan eğitim araç-gereç ile başvurulacak kaynakları,

Ders plânı hazırlanırken;

- Öğrenme-öğretme süreçlerine yönelik etkinlikler, gerekiyorsa güvenlik önlemleri, deney ve gözlemi,
- Konunun işleneceği sınıftaki öğrencilerin bireysel özellikleri ve farklılıklarının öğretim sürecinde göz önünde bulundurma,
- İhtiyaçlarını belirleme ve öğrenme-öğretme yaşantılarında değerlendirme süreci,
- Öğrenme-öğretme sürecini değerlendirmeye yönelik ölçme etkinlikleri ve değerlendirme yaklaşımı saptanır(MEB, 2005).

Ders Planının Uygulanma Aşamaları

- Ders planı genel anlamda dört bölümden oluşur;
- **1. Bölüm:** Planın tanıtım bölümüdür.
- **2.Bölüm:** Dersin islenişi ile ilgili olan esaslar yer alır. Bu bölümde öncelikle dersin hedef ve davranışlar (kazanımları) yazılır
- **3. Bölüm:** Ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin planlandığı bölümdür.
- **4. Bölüm:** Dersin tamamlanmasından sonra doldurulabilecek bir bölümdür.

Ders Planının Uygulanma Aşamaları

Bölüm 1 : Dersin Tanıtım Bölümü

Dersin adı	
Sınıf	
Ünitenin Adı/No	
Konu	
Önerilen Süre	

Ders Planının Uygulanma Aşamaları

Öğrenci Kazanımları /Hedef ve Davranışlar		
Ünite Kavramları ve Sembolleri/Davranış Örüntüsü		
Güvenlik Önlemleri (Varsa) :		
Öğretme-Öğrenme-Yöntem ve Teknikleri		
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça		
* Öğretmen * Öğrenci		
Öğretme-Öğrenme Etkinlikleri:		
<ul style="list-style-type: none">• Dikkati Çekme• Güdüleme• Gözden Geçirme• Derse Geçiş• Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney, problem çözme vb.)• Grupla Öğrenme Etkinlikleri (Proje, gezi, gözlem vb.)• Özet	Sözel-Dilsel, Doğacı, Sosyal-Kişiler Arası, Mantıksal Matematiksel, İçsel-Bireysel, Görsel-Uzaysal, Müziksel-Ritmik, Bedensel-Kinestetik	

Ders Planının Uygulanma Aşamaları

3/ Ölçme-Değerlendirme

- Bireysel öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme
- Grupla öğrenme etkinliklerine yönelik Ölçme-Değerlendirme
- Öğrenme güçlüğü olan öğrenciler ve ileri düzeyde öğrenme hızında olan öğrenciler için ek Ölçme-Değerlendirme etkinlikleri

4/ Dersin Diğer Derslerle İlişkisi

6.2.1 Bir Dersin İşleniş Aşamaları

- 1. *Dikkati çekme***
- 2. *Güdüleme – İstekli Kılma (Motivasyon)***
- 3. *Gözden geçirme (Hedeften haberdar etme)***
- 4. *Derse Geçiş***
- 5. *Uygulama (Geliştirme Bölümü)***
- 6. *Sonuç Etkinlikleri***
- 7. *Ölçme Değerlendirme:***

DİĞER BAZI PLANLAR

İhtiyaç duyulması halinde aşağıdaki planlar yapılır

- 1. Gezi-Gözlem Planı**
- 2. Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP)**
- 3. Sosyal Etkinlikler Çalışma Planı**

BAŞARILAR